

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Baptistae Mantuani Carmelit[a]e de patientia aurei libri
tres**

Baptista <Mantuanus>

Dauentrie, 1515

R[ati]one naturali p[er]suadet[ur] o[mn]e[m] immu[n]dicia[m] e[ss]e
ap[u]d inferos ca.xxv

urn:nbn:de:hbz:466:1-30534

Liber Tertius

que apud nos leguntur tetra, dira, horreda pestifera.

Ratione naturali persuadetur esse omnem immundiciam apud inferos

Ca. xxv.

Quod redendum est enim aquis undique in eius locis dilabentibus tamquam in totius mundi sentinas et cloacas comportari bitumen et sulfur, et omnis terrene molis immundissimas sordes fierique odorem multo tetriciore quam in scaptisula apud grecos et in auerno apud campanos, et asphalto apud Iudeos. Terra enim ingentibus perforata cauernis, et antrozum logelateque vagantibus suspensa fornicibus capacissimam ac sordidissimam, alium suam longissime extendit. fuit in ea (sicut in plerisque terrarum locis aspicitur) eterna materie semper ardentis incendia, et nemirum sit aut incredibile quod de inferni recitatur incendium, (proterius ea que dicuntur ab Augustino et reliquis autoribus Christianis) subiicit hic ex Plinij libro secundo naturalis historie capitula tria, scilicet cvij, cvij, cix. sic enim inquit, In comagene urbe Samosata stagnum est emittens limum (maltham vocant) flagrantem. Cum quod attingit solidi, adheret, proterea tactus sequitur fugientes, sic defunderunt muros oppugnate Lucullo, flagrabatque miles armis suis, aquas etiam acceditur, terra tantum restingui docuere experimenta. Similis est nature Naphtha (ita appellatur) circa Babyloniam, et in Austage nis Parthie profuens bituminis liquidi modo, huic magna cognatio ignium, transiliuntque protinus in eam undecumque visas, ita ferunt a Medea pellice cremata postquam sacrificatura ad aras accesserat corona igne rapta. Nec in montium miraculis ardet Aetna noctibus semper, tantoque quo ignium materia sufficit, nivalis hybernis temporibus, egestumque cinere pruina opiens. Nec in illo tantum natura seuit exustiones terris denuncians, flagrat in Phaselide Licie mons Chimera, et quidem immortalis diebus ac noctibus flamma, ignis eius accendi aqua, extinguere vero terra aut foeno Suidius Celsus tradidit, eadem in Lycia ephesti montes tecta flammante tacti flagrant, adeo ut lapides quoque riuorum, et harenam in ipsis aquis ardeant, alitur ignis

Liber Tertius

Ille pluujs, baculo si quis ex his accenso traxerit fulcos riuos ignis
sequi narrat, flagrat in Bactris Cophati noctibus vertex, flagrat in
Medis et Cestia gente confinio Perisdia. Suis quidem ad turrim
albam quindecim caminis maximo eorum, et interdum capus Babylo
nie flagrat quadam velut piscina iugeri magnitudine. Item Aethiopi
iuxta Hesperum montem stellarum modo campi nocte nitent. Simi
liter et in Megalipolitanorum agrorum et si internus sit ille iucundus,
frondemque densi supra senemoris non adurens, et iuxta gelidum fontem
spades. Nymphae crater dira apolloniatis suis portedit, ut The
opompus tradit, auget imbribus, ingeritque bitumen temperandum fonte illo
ingustabili, alias omni bitumine dilutius. Sed quis haec miretur?
In medio mari Hiera insula ardet, Aeolia iuxta Italiam cum ipso ma
ri arsit per aliquot dies sociali bello, et donec legatio senatus praeiuit,
maximo tamen ardet incendio Theonochema dictum, Aethiopus iu
gum, torretesque solis ardoribus flammam egerit, tot locis, tot incen
dijs rerum natura terras cremat. Sic Plinius ad subum. Quo fit
ut mirum videri non debeat, si in terra alio dicatur id esse, quod fere
passim cernitur in superficie, ignis ergo qui in obscuris illis concavitatibus
migrantes attollit flammam fumum, et nebulam globos exhalat, qui diu per
opaci carceris tractus amplissimos euagati, postquam nulla ad egrediendum
spiramenta reppererint, in se conorti reuertunt in ignes, fitque flammam
marum et fumum calos immensum, illic damnatorum est habitatio, qui
assidue coguntur coeca haec incendia contemplari, tantaque ex hac inuita
contemplatione, quam in eternum supplicium sibi a Deo data cognoscunt,
surgit indignatio, tantus impatiens animi furor exardescit, ut
omni rationis usu posthabito coelo et terra ac Deo ipsi praesentur exci
dium. Et quoniam vis concupiscibilis, boni placetis absentiam, et poene
displicetis sentit offensionem, irascibilis quoque desiderate quietis ne
quit a concupiscibili impedimenta repellere, fit in animo moeror et
luctus, et sine ulla consolatione cordolius, haec autem praedicti poetae per
illa quinque flumina, quae apud inferos ponunt, mystice designant.

Q. iij

Liber Tertius

Stryx em̄ est odiuz, Acherō tristitia, Lethe obliuio, Cocyt⁹ luctus
Phlegethon ardor, Odium Dei atq; iusticie, tristitia de poenarum
acerbitate, obliuio charitatis et spei. Luctus ex poenaz eternitate,
ardor ex conscientia culpe, ardor itez corporis post resurrectionez,
quod iugiter ardebit, et nō cōsumet, terit illic mors eterna, qz imor
talis miseria, que supremo bono. i. beatitudini opposita, p̄t summuz
maluz appellari, duo isti st; fines vltimi bonoz et maloz, qz euz ad il
luz p̄ virtutuz officie scādendo pueneris, nihil est supius q̄ gradiat
ris, vbi ad istuz p̄ flagitia descēdendo corrueris, nihil est inferi⁹ quo
plabaris: Quicquid ergo boni est in morib⁹ propter illū querit, q̄el
quid vero mali propter istuz fugit. Nec impossibile Deo iudicetur,
q̄d naturā posse nō dubiuz ē, vt. s. corp⁹ ardeat ⁊ nō consumatur, et
in incēdio eterno vita p̄maneat, nec finiat, naz et lignuz setiz p̄stat
inflammari posse, sed nō consumi. Est ⁊ quoddaz lini genus, ex quo
tele cōfecte, euz purgāde sunt, in ignez mittūtur nec exurūtur. Un
de veteres reguz, ⁊ principuz cadauera, euz erant cōburēda, ne cinis
eoz cum lignoz cineribus cōfunderet, huiusmodi telis insura cre
mabant. Est ⁊ animal quod naturaliter in caminis ardētibus viuit
pyrallez vocant naturales, adde q̄ sicut ante peccatuz erat humanū
corpus sic temperatuz, vt nō mori posset, sic ⁊ post iudiciuz miro ⁊
indicibili modo fermentabit vt eternis nō cedat incēdijs. Un ⁊ Je
saias dixit, f̄mis eoz non moriet, et ignis eozuz nō extinguetur. Et
quemadmodū beatitudo omnia bona, sic est cūcta mala complexa
damnatio. Octo igitur genera poenaz, que Tullius dicit per leges
infligi (scilicet damnuz, vincula, verbera, talionē, ignominiam, exili
um, mortez, seruitutez) cōtinet cumulatiissime damnatio, hic igitur
sine fine torquetur atroci supplicio, qz nulla fuit in fine religio. At
q̄ saltem in suprema vite vespera resipiscunt, qz peccata in vita relin
quunt, aliquādo poenaz finem inueniunt

**De btitudine cœlestis paradisi. et primo quātum
attinet ad partes intellectiuā** ¶ Ca. xxxi